

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 24 mei 2018

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 50.112/II/N

Betreft: klacht betreffende Engelstalige tekst op de rijbaan van de autosnelweg

Mijnheer de minister,

In zitting van 18 mei 2018 onderzocht de Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een klacht betreffende het feit dat het agentschap Wegen en Verkeer van de Vlaamse Overheid minstens op twee plaatsen van de autosnelweg de Engelstalige tekst “*Last Night a DJ saved my life*” heeft aangebracht, meer bepaald ter hoogte van de E40 richting Brussel tussen Aalst en Affligem en op de E19 richting Antwerpen in Vilvoorde.

In uw brief van 18 april 2018 deelde u volgend standpunt mee aan de VCT:

“Vanuit het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid, en in samenwerking met alle partners wil ik alle Vlaamse weggebruikers zowel continu als specifieke acties informeren en sensibiliseren over verkeersveiligheid, duurzame en veilige verplaatsingen en het verkeersreglement. Met permanente sensibilisering wil ik de verkeersmentaliteit van de Vlaming positief beïnvloeden. Een rationele kennis over de gevaren van het verkeer volstaat vaak niet om het verkeersgedrag duurzaam te bepalen. Weggebruikers moeten ook de juiste verkeersgevoeligheid ontwikkelen. Met campagnes wil ik alle weggebruikers actief aanspreken op hun rol en hun gedrag in het verkeer, waarbij er ook aandacht is voor concrete tips voor een veilige deelname aan het verkeer.

Het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid staat in voor de beleidscoördinatie, terwijl de Vlaamse Stichting Verkeerskunde de praktische uitvoering van de verkeersveiligheidscampagnes begeleidt. De campagnes kaderen in het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2016.

De tijdelijke wegmarkering “*Last Night a DJ saved my life*”, waarop de klacht betrekking heeft, was een onderdeel van een campagne over een veilige volgafstand in het verkeer.

In de nacht van 1 op 2 februari 2018 bracht een aannemersbedrijf in opdracht van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) met de goedkeuring van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) op twee locaties in Vlaanderen deze tekst aan. Dit gebeurde op het wegdek van de autosnelweg E40 richting Brussel, tussen Aalst en Affligem, en op de E19 richting Antwerpen ter hoogte van Vilvoorde.

Deze tekst is het refrein van een bekend popnummer uit de jaren '80 met de gelijknamige titel, gezongen door de (Engelstalige) groep Indeep. De markering kaderde in een bredere campagne van de VSV rond veilige volgafstanden in het verkeer, waarbij onder meer ook wegaffiches, een radiospot en online advertenties werden ingezet. De campagne is gebouwd rond de basisregel voor een veilige volgafstand, die stelt dat je altijd twee seconden afstand van je voorligger moet houden. Dat kun je controleren door een herkenningspunt langs de weg te nemen, bijvoorbeeld een verlichtingspaal, en twee seconden te tellen van zodra je voorligger dat punt voorbijrijdt. Kom je zelf voorbij het herkenningspunt terwijl je nog aan het tellen bent, dan rij je te dicht en moet je afstand tussen jouw voertuig en je voorligger vergroten.

Uit onderzoek blijkt dat lang niet alle bestuurders deze regel kennen en/of kunnen toepassen. Een handige manier om twee seconden te tellen is een deuntje te zingen. Het refrein van "*Last Night a DJ saved my life*" blijkt exact twee seconden te duren en is door zeer veel mensen gekend. Een even lang durend én even bekend Nederlandstalig alternatief bleek helaas niet voorhanden, vandaar de keuze om "*Last Night (...)*" te gebruiken in de campagne.

De aanpak is te vergelijken met de wereldwijde "*Stayin' alive*"-campagne voor reanimatie bij hartaanval. Waarbij het bekende nummer van de Bee Gees het ritme voor hartmassage weergeeft, en de tekst perfect past bij de handeling. Ook in het geval van "*Last Night a DJ saved my life*" is de tekst relevant: door op een voldoende veilige afstand van je voorligger te rijden kun je inderdaad je eigen leven en dat van anderen redden.

De affiches, radiospot en andere campagneboodschappen waren in het Nederlands met uitzondering van de liedjestekst (door de tekst te vertalen zou campagne immers volledig in de mist in gaan). Op de affiche zien we een gestileerde weergave van een wagen die op veilige afstand rijdt, met de liedjestekst op het wegdek aangebracht. De volledige tekst op de affiche luidt: "Veilige volgafstand? Zing "*Last Night a DJ saved my life*".

Bij wijze van eyecatcher werd de liedjestekst, net zoals op de affiche, dus ook op de twee betreffende plaatsen op het wegdek geschilderd. De woorden stonden verspreid over een afstand van 70 meter, bij benadering de afstand die je in twee seconden aflegt als je op de autosnelweg 120 km/u rijdt. De volledige slogan "Veilige volgafstand..." op het wegdek schilderen was geen optie omwille van de grotere hoeveelheid tekst en het feit dat het oorspronkelijk idee op die manier teniet zou gedaan worden.

Zoals vooraf overeengekomen bleef de liedjestekst een tiental dagen op het wegdek staan en werd deze in de week van 12 maart door de aannemer verwijderd."

*
* *

De Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde is een vormingscentrum, over verkeer en mobiliteit, dat werd opgericht bij het decreet van 21 maart 1990 houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde.

Overeenkomstig artikel 2, § 1 van voornoemd decreet heeft de Stichting de volgende doelstellingen en opdrachten:

“1° het opstellen van de programma's, de organisatie en de coördinatie van de opleiding, de bijscholing en de permanente vorming inzake verkeerskunde, alsook het adviseren bij de aanstelling van lesgevers in de verkeerskunde;

2° het stimuleren van het wetenschappelijk onderzoek en van het universitair onderwijs betreffende de verkeerskunde;

3° het zoeken naar financiële partners bij de overheid op alle bestuurlijke niveaus en in de privé-sector, ter realisatie van bovenstaande doelstellingen en opdrachten;

4° het adviseren van het Vlaams Parlement en van de Vlaamse regering met betrekking tot aangelegenheden inzake verkeerskunde.”

Overeenkomstig artikel 7 van het voornoemd decreet wordt het toezicht en de controle op de activiteiten van de Stichting en op de aanwending van de middelen door de Vlaamse regering geregeld.

Op grond van artikel 36, § 1, 1°, van de gewone wet tot de hervorming der instellingen (GWHI) gebruiken de diensten van de Vlaamse Regering, waarvan de werkkring het gehele ambtsgebied van het Vlaams Gewest bestrijkt het Nederlands als bestuurstaal. Dit heeft tot gevolg dat de Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde zijn campagnes volledig in het Nederlands dient te voeren.

Volgens de vaste rechtspraak van de VCT is het gebruik van een productnaam in een vreemde taal toegelaten, voor zover het bericht zelf gesteld is overeenkomstig de SWT of de GWHI.

In het advies nr. 43.074 van 9 december 2011 diende de VCT bijvoorbeeld te oordelen over de conformiteit met de SWT van campagneaffiches die deels in het Engels zijn gesteld (“*I bob you, Wie je graag ziet. Breng je veilig thuis*”; “*Boe! Met de moter. Laat je niet verrassen. Go for Zero!*”) en briefkaarten met aan de achterkant een Nederlandstalige tekst, maar aan de voorzijde Engelstalige slogans (“*Go for Zero!*”: “*Easy Rider*”, “*Queen of the Road*” en “*Superzero*”). De VCT heeft toen geoordeeld dat de affiches en briefkaarten in de eerste plaats gesteld zijn in het Nederlands. De Engelstalige slogans zijn geen vertaling van de Nederlandse tekst maar een uitdrukking of leus om de boodschap te benadrukken. De VCT oordeelde toen dat het gebruik van Engelstalige slogans niet als een overtreding van de SWT beschouwd kan worden.

In casu, waren de affiches, radiospot en andere campagneboodschappen in het Nederlands met uitzondering van de liedjestekst. De Engelstalige liedjestekst “*Last Night a DJ saved my life*” is een refrein dat omwille van een bijzondere eigenschap – namelijk de lengte van exact twee seconden – werd gekozen. Bijkomend was er geen even lang én even bekend Nederlandstalig alternatief beschikbaar.

De Nederlandse afdeling van de VCT beschouwt derhalve het gebruik van de Engelstalige liedjestekst “*Last Night a DJ saved my life*” niet als een overtreding van de GWHI. De klacht is ontvankelijk, maar ongegrond.

Een afschrift van dit advies wordt aan de klager bezorgd.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter van de Nederlandse
afdeling,